

2011. július 22 – 31.

Művészetek Völgye, Vigántpetend
Vigántpetend – Kultúr (Kossuth Lajos u. 76.)

Befejeződött a *Bokréta és biciklilánc. Magyar néprajzi filmfesztivál* a Művészetek Völgyében. A fesztivál a DocuArt Dokumentumfilmek Központ (Palantír Film Alapítvány) és a Néprajzi Múzeum MaDok-program (kortárs múzeumi hálózat) közös filmes rendezvénye, amely a Dialéktus Európai Dokumentum- és Antropológiai Filmfesztivál védjegyét viselte, annak 2011-es évi különkiadása.

A programban 82 versenyfilmet, 49 versenyen kívüli filmet és 46 Dialéktus filmet nézhetett meg a közönség. A versenyfilmeket öttagú szakmai zsűri bírálta. A zsűri tagjai Sebő Ferenc népzene kutató, Kovács Éva szociológus, Kabarcz Zsófi filmrendező, Szijártó Zsolt kommunikációkutató és Szilágyi Kornél filmrendező volt. A versenyfilmekről az alkotók, a zsűri és a közönség részvételével esti műhelymunka keretében workshopot szerveztek a fesztivál rendezői. A díjnyertes filmeket várhatóan 2011 őszén tekintheti meg budapesti közönség.

További friss információk a fesztivál weblapján olvashatók:

<http://bokretaesbiciklilanc.docuart.hu/>

A díjátadón hat kategóriadíjat és hét elismerést adott át a zsűri. A díjazott és elismert filmek kategóriáinként a következők:

ZENE ÉS TÁNC

A kategória díja: Fotográfia 2009, 75 perc

Rendező: Domokos János, Magyar n. Attila

Producer: Szederkényi Miklós

Operatőr: Váradi Gábor, Magyar n. Attila

Vágó: Domokos János

Hangmérnök: Kapcsos Vince

Gyártó és terjesztő: Dunatáj Alapítvány

Kása Béla fotográfus több mint 30 éve jár Erdélybe fotózni. A 2002-ben forgatott és most megvágott film is egy ilyen útján kíséri el.

Indoklás

A film a nagyközönség számára a tánc ház mozgalomban megismert erdélyi zenészeket mutatja be. Egy korszakot zár le, ahogy ezeket az idős zenészeket Kása Béla újra felkeresi az általa 30 évvel ezelőtt készített fotográfiaikkal. Mind a film képi világa, mind az az atmoszféra, amit a fotográfus teremt, nagyon személyessé teszi ezeket a találkozásokat.

A kategóriában a zsűri elismerése: Menyegző 2009, 23 perc

Rendező: Sztanó Hédi

Producer: Sztanó Hédi

Operatőr: Sztanó Hédi

Vágó: Kollányi Judit

A film két hivatásos táncos „világraszóló” esküvőjét és lakodalmát örökíti meg, felvonultatva a magyar hagyományos lakodalmi szokásokat, nagyon is mai környezetben, sok tánccal és zenével. Láthatjuk, hogyan éltehető tovább a tradicionális kultúra elemei korunkban.

Indoklás

Egy professzionális néptáncos csoport a hagyományból elsajátított szokásokat eleveníti fel az egyik pár esküvőjén. A film szép, tömör kompozíciót mutat és reflektál az újra felfedezett és elsajátított szokásokra.

MIGRÁCIÓ

A kategória díja: Sebek 2009, 63 perc

Rendező: Tóth Artin

Producer: Szederkényi Miklós

Operatőr: Kiss Aurél

Vágó: Tóth Artin

Hangmérnök: Kapcsos Vince

Gyártó és terjesztő: Dunatáj Alapítvány

A film három sors történetére kérdez rá, a szereplők az egykori Jugoszláviával együtt estek szét, bár mára már összeálltak – legalábbis ők ezt hiszik magukról. Ülnek a kocsmában, dohognak, beszélgetnek, lábadoznak. Béke van. Ők hárman, így vagy úgy, de túléltek a háborút, bár Silvano szelleme ottmaradt, Tanjának a szíve mellett az emlékei ragadtak benne, csak Jozef, a kocsmáros megy tovább, rendületlenül, hogy új hazát építsen magának a régi hűlt helyén.

Indoklás

Nagyon érzékeny és nehezen dokumentálható témát választottak az alkotók: a délszláv háború következtében felerősödött etnikai konfliktusokat. A film egy horvátországi kocsmában játszódik, amely horvát és szerb veteránok törzshelye. A szereplők mindegyikét egy olyan, szokatlan szituációban látjuk, amely segíti az etnicitás mindenhatóságát megkérdőjelezni.

A kategóriában a zsűri elismerése: Két világ közt 2011, 67 perc

Rendező: Nagy Viktor Oszkár

Producer: László Sára, Gerő Marcell

Operatőr: Kiss Rudolf Péter

Vágó: Sass Péter

Hangmérnök: Lukács Péter Benjamin

Közelkép a menekültek mindennapjairól egy magyarországi menekülttáborban. Négy nyelv, négy honvágy, négy sebhely, négy küzdelem. Egy esély az újrakezdsésre egy idegen országban.

Indoklás

A film egy rövid pillanatkép azokról a hónapokról, melyet a menekültek a bicskei táborban töltenek. A politikai menekült léttel összefüggő átmeneti, bizonytalan időszakot tipikusnak tekinthető sorsokon keresztül ismerjük meg. A dokumentumfilm szituatív képi és rendezői hozzáállásával segíti a főszereplők feszültségeinek átélését.

ÚJ VIZUÁLIS NYELV

A kategória díja: Barlang 2010, 82 perc

Rendező: Szederkényi Júlia

Producer: Kántor László

Gyártó és terjesztő: Új Budapest Filmstúdió

Figyelmi gyakorlatok 2010-ben, Északkelet-Magyarországon, Európa közepén.

Indoklás

A film egy esszenciacsokor, mely kommentár nélkül mutatja be a sajkóközi Solyom telepen élő családok mindennapi időtöltését. A tér minden esetben a lakóhely belső tere, melyben a nők és a gyermekek szokásos napi rutinjait látjuk. A kamera és a stáb teljesen beleolvad a szobába, ettől különbözik a klasszikus cigány dokumentumfilmekétől: ezzel a típusú leíró műfajjal egy teljesen új látásmódot teremt.

A kategóriában a zsűri elismerése: Kutera 2010, 26 perc

Rendező: Kovács Gábor Péter

Szakértő: Perovics Zoltán

Operatőr: Balázs István Balázs, Lucskai Levente, Ábrahám Pál

Vágó: Kovács Gábor Péter

Hangmérnök: Horváth Attila

Mentős: Ábrahám Pál

Gondviselő: Faragó Lajos

Ápoló Lucskai Levente

„-Jaj! -Na mi a jaj? ...Elmegyünk arra, mert ott még vannak érdekes dolgok...Lát e valamit a kamera?... Valamit lát...Vissza kell menni?... A budit még nem vettük fel...”

Indoklás

Ez a film nem a klasszikus dokumentációs eljárásokon keresztül mutatja be egy élete végén segítségre szoruló férfi elfekvőbe helyezését. A kamera az ápolók kezében kel életre, akik ezen az amatőr filmen keresztül mutatják be egyrészt a munkájuk jelentőségét, másrészt a beteg nyomorúságos körülményeit. Az alkotók spontaneitása által komponált elbeszélés minimális technikai és érzelmi eszközökkel adja vissza a natúr valóságot.

PORTRÉ

A kategória díja: Napról napra, hónapról hónapra 2009, 22 perc

Rendező: Kabai László

Az anyját korán elvesztő Imre bácsi a háború után a városra kerül, különböző munkahelyeken dolgozik. Édesapja halála után, még munka mellett gazdálkodik, de nyugdíjba vonulása után, 1993-tól nem találja már helyét, visszatér az ősei földjére, és véglegesen a „szabad élet” mellett dönt. Egy, a több generációs tanyai gazdálkodásban felnőtt embert, Dobos Imrét, az ősi parancs, a hagyomány ereje visszavezeti ősei földjére, ahol megtalálja a számára oly fontos „takaros, becsületes” mindennapokat.

Indoklás

A filmben egy idős, tanyasi ember osztja meg élettapasztalatait a modern világgal. Minimális technikai eszközökkel, minden idealizálás és szentimentalizmus nélkül követhetjük nyomon azokat az életbölcseégeket, amit a földről, a jószágozokról, a természet körforgásáról tudnunk kell. A film képi világa is segíti annak a nyugalomnak az átélését, melyet egy idős, dolgozó, élete alkonyán lévő ember érez. A képek és a főszereplő lírai elbeszélése költőivé teszi a szikár hétköznapokat.

A kategóriában a zsűri elismerése: Menekülés a szerelembe 2007, 37 perc

Rendező: Kőszegi Edit, Szuhay Péter

Producer: Vészi János

Operatőr: Bordás Róbert, Kluzsán Róbert, Kőszegi Gyula

Vágó: Nemes Oresztész

Gyártó: Fórum Film Alapítvány

Engedhet-e a szerelem vonzásának egy hétgyermekes, két kamasz fiával élő, évek óta özvegy, ötvenéves asszony, s megszülheti-e magzatát a nála jó húsz évvel fiatalabb, egy másik országban élő kedvesétől?

Indoklás

Egy szokatlan kettős film, amelyet vállaltan a főszereplő és a rendező közösen készít. A főszereplő halála zárja le a több évtizedes forgatást, dokumentálást, melyben az alkotók kapcsolata időközben barátsággá alakult. A film ki tud szakadni a női és a cigány sztereotip szerepekből, és a középkorú, szerelmes asszonyt állítja a középpontba.

A kategóriában a zsűri elismerése: Kallós Zoltán „Tündéerkertje” 2010, 30 perc

Rendező: Sztanó Hédi

Operatőr: Dénes Zoltán

Vágó: Kabdebó Katalin

Hangmérnök: Perger István

Gyártásvezető: Szentmihályi Sarolta

Kallós Zoltán erdélyi népzenekutató néprajzi magángyűjteménye egyedülálló Európában. A film ezt a sajátos gyűjteményt és annak múzeummá kiteljesedését mutatja be.

Indoklás

Kallós Zoltán a magyar népzene emblematisz figurája. Nemzedékek nőttek fel a gyűjtésein. A film egy gazdag életpálya hiteles dokumentációja, mellyel adós volt eddig a filmes szakma.

ELBESZÉLT TÖRTÉNELEM

A kategória díja: Játék a tér 2011, 42 perc

Rendező: Pelsőczy Petra

Producer: Pelsőczy Petra, Muhi András

Operatőr: Szepesi Dávid, Buk Miklós, Vízkelety Márton

Vágó: Takács Gábor, Pelsőczy Petra, Hammer Zsolt, Jávorka Ádám

Gyártó: Inforg Stúdió, Playtime Kft.

Terjesztő: Playtime Kft

Dokumentumfilmünk kísérlet arra, hogy miként képes a múlt megszólalni egy lakóházon keresztül: a lakók emlékei és a rendelkezésünkre álló forrásanyagok milyen képet rajzolnak ki fél évszázad távlatából? A kádári propaganda miként olvasztotta bele ideológiájának terjesztésébe a szerencsejátékot? Előcsalogatható-e a lakókból a játékra való hajlam még ma is? Ugyanis a filmben megszólaló emberekben egyvalami közös: mindegyikük az 1958 és 1968 közötti időszakban divatos lottó különnyeremény sorsoláson nyerte öröklakását.

Indoklás

A film az 1950-es évek második felének lottólázát eleveníti fel azokon a nyerteseken keresztül, akik azóta is nyereményként kapott lottólakásokban élnek. A film humorral, modern szituatív megoldásokkal hívja fel a figyelmet arra az ellentmondásra, hogy a szerencse nem elég ahhoz, hogy szabadságot idézzon elő. Másrészt megmutatja azt az emlékezésbeli paradoxont, hogy ehhez a szerencséhez az a Kádár-rendszer segítette őket, amely néhány évvel korábban az ötvenhatos forradalmat leverte.

A kategóriában a zsűri elismerése: Addig, míg sokan voltunk. A hadadi német közösség múltja és jelene 2010, 53 perc

Rendező: Zágoni Bálint

Szakértő: Peti Lehel, Szilágyi Levente

Operatőr: Bántó Csaba, Filep Farkas, Székely Róbert

Vágó: Bertóti Attila

A hatalmas repedésekből látszott, hogy a hadadi evangélikus templom tornya le fog válni a templomhajótól. Az udvaron a német iskola épülete már romokban állt. Pedig ezelőtt hatvan évvel a német közösség még közel hatszáz lelket számlált e faluban.

Indoklás

A németek kitelepítése mindezidáig nem került a jelenkor-történeti kutatások fókuszába. Különösen igaz ez azokra a területekre, ahol magyarokkal éltek közösen kisebbségben. A film egy erdélyi német közösség emlékezeti munkáját kíséri nyomon és ezzel rehabilitálja is a Ceausescu-korszakban kitelepített németeket.

NEMZEDÉKEK

A kategória díja: Jajgatán 2009, 53 perc

Rendező: Sós Mária

Producer: Vészi János

Gyártó: Fórum Film Alapítvány

Csuk Roland 10 éves kislány szüleivel egy tanyán él 4 éves korától, mivel nem bírta a fővárosi nedves lakásukat, ott asztmás volt. Amióta vidéken élnek a gyerek fizikailag egészséges, de szülei nem találnak munkát, és egyéb nehézségeik is adódnak. A magyarországi gyermekszegénység egy szelete.

Indoklás

A film egy nehéz sorsú, hátrányos helyzetű család újrakezdési küzdelmét mutatja be a bürokratikus ügyintézés hálójában. A dramaturgia lineáris felépítése magával ragadja a nézőt, az események alakulásának végigkövetésén keresztül a szereplő család drukkereivé válunk. A film az egyszerű, szegény ember bemutatásán kívül felhívja a figyelmet az élet társadalmi buktatóira, melyben a környezet segítő erejére van szükség az eligazodáshoz. Valamint bemutatja, hogy ennek hiánya mennyire tud a mindennapi élet gátjává válni.

A kategóriában a zsűri elismerése: Örvény 2010, 75 perc

Rendező: Szekeres Csaba, John Oates

Producer: Sándor Pál

Szakértő: Ritók Nóra

Operatőr: Szekeres Csaba

Vágó: Kiss Sándor

Hangmérnök: Zalányi László

Szerkesztő: Gáspár Judit

Line producer: Tarr Erika

Gyártásvezető: Naszódi Katalin

Az „Örvény” című dokumentumfilm a román-magyar határ innenső, magyar oldalán található Told nevű település lakóinak életét mutatja be. A több mint hat hónapon át zajló, a folyamatos jelenlétre épülő forgatás olyan emberek életét követte nyomon, akiknek a sorsát a munkanélküliség, az éhezés, az uzsorakamat pecsételi meg. A dokumentumfilm mellett, hogy a szegénység problémáját sorsokon és történeteken keresztül ábrázolja, törekszik rá, hogy a személyes és emberközeli pillanatokat tudja hitelesen közvetíteni. Nem ítélkezik, nem keres felelősöket, egyszerűen csak jelen van.

Indoklás

A film azt a klasszikus szegénységi problémát járja körül nagyon közelről, hogy hogyan küzdenek azért egyedülálló anyák, hogy gyermekeiket ne vegyék el tőlük, vagy gyermekeik ne hagyják el őket a kilátástalan élet miatt. A stáb 6 hónapos faluban való tartózkodása lehetővé teszi, hogy mind ők, mind a kamera láthatatlanná váljanak és a szereplők teljesen természetesen viselkedjenek. A szerkesztés és a képi világ játékfilmszerű, magával ragad.